HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.



**דישראל נמי מישרא שרי.** בהנאה לחמר זמנו: **נעולם ר' יהודה היא.** דלעיל"ג דנפקא ליה מקראי דלחמר זמנו אסר קרא בשאור דישראל קאמר אבל דנכרי שרי: **ויליף אשור דאכילה.** כלומר ממך דגזי לה יליף משאור דראייה ומותר חמנו של נכרי לף באכילה ולפי' נפסח מן התורה: **נעולם ר' שמעון היא.** דלחמר מלאורייתא לא מיתסר חמץ לחר זמנו הלכך דנכרי שרי ומיהו דישראל לאור מקנסא דקנסוהו רבנן משום דעבר בבל ילחה: **נשלמא נרגה.** דלחמר טעמא דלאור משום קנסא דעבר בבל ילחה הוא היינו דתנא מתני' לאור משום לא ילחה לך: **ואזדו לטעמייהו.** רבא ורב לחא בר יעקב: **מעל.** חייב קרבן מעילה דקסבר חמץ דהקדש נפסח בר דמים הוא ולפסדיה להקדש כר' שמעון דלחמר חמץ לחמר חפסח מותר ולא"ג דקנסא קנסיה ר"ש בחמנו של הדיוט הואיל ועבר עליו בבל ילחה לבל הלי דבתרתיה שמיי' גזיה לחמר מר (לעיל דף ה:) לבל לחה רואה של לחמיס ושל גבוה לחר חפסח הוה מזין ליה גיזבר לישראל ואכלי ליה: **ויש אומרים לה מעל.** כלחמרת להואיל ונחחייב כרת משום לכילה פטור מן התשלומין כרבי נחוניא ובמקום שאין קרן אין תומס ואין מעילה: **אם יוה"כ נשנת.** המלילה גדיס ביוה"כ ומתחייב כרת פטור מן התשלומין כאילו הלילה בשנת שהוא מתחייב כרת פטור מן התשלומין (שמות כח) ולא יהיה אסון עונש יענש הא אם אסון יהיה לא יענש אלא יוה"כ שמיתתו בידי שמים שנכרתים חייו וניו אסון הוא קרוי שגג' (ברלחים מג) וקרינהו אסון הלכך פטור מלשלם והכי פרשינן לה בלאו נערות[ט]. יש טועים דקסבר לאו כי פטר ר' נחוניא בחמיד פטר דבר כרת הוא והכא בשוגג עסקינן מדקתני מעל ושוגג לאו בר כרת הוא וטעות הוא זה דגזי חמץ מזיד הוא וגבי הקדש שוגג הוא דלא ידע שהוא של הקדש: **ורב יוסף אמר.** מי הוה סבירא להך תנאי כרבי שמעון דלחמר תוך זמנו אסור בהנאה דכולי עלמא מודו דפטור בואיל והשתא מיהא לא חזי ולאו ממונא הוא ולא"ג דקופנו גורס הוא לממון דלחמר חפסח אלא גזירה הוא דר' יוסי הגלילי פליגי דלחמר תוך זמנו נמי שרי בהנאה ובפודין קדשים להאכילן לכלבים קא מיפלגי מאן דלחמר מעל קסבר דלקולי היה בחומה שעה לפדות לאכילה כלבים ובר דמים הוא ולר' נחוניא ליח ליה: **ומאן דלחמר לה מעל קסבר אין פודין.** הלכך לא חזי. ופלוגתא דתנאי היא בתמורה (דף לח.) מזבח[פ] ולא גזיה בשר ולא חלב ואכלה ולא לכלבים מכאן אמרו חכמים שאין פודין לך בהן היתר אכילה אלא לאחר זביחה למעוטי גיזה וחלב אבל לא לכלבים לא להא דישראל נמי מישרא קא שרי ואי ר' יוסי הגלילי אפי' תוך זמנו נמי מישרא קא שרי בהנאה אמר רב אחא בר יעקב לעולם ר' יהודה היא ויליף שאור דאכילה משאור דראייה מה שאור דראייה [ע] שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה[ב] קסבר לפרס בתוך הפסח לחס לה פדאו חסור בהנאה וחס פדאו מכרי הוא שלו ושמח י"ל אבל אתה נהנה משל גבוה שלא יהא חיסור ממן שבאבל חיסור בקדש יש: **מאן יש אומרים ר' נחוניא.** תימה לר"י למאן דליף לחסן חסן גרים אלו נערו (כחובות ל.) [פ] ואית ליה מיתה בידי שמים פטור מן התשלומים לר' נחוניא אם כן לרבי למאר לקמן (דף לג.) הזיד במעילה במיתה למאי פוטר כרת מתשלומים והא תע"ג דבעלמא פוטר מיתה מתשלומין הכא לה פטר דגלי לן קרא[ג] דבשוגג חייב וה"ה כרת תע"ג דבכרת הוא במזיד בשוגג יתחייב ואור"י דבמיתה דגלי לן קרא לה פטרה הכא מתשלומים גלי בכרת לה גלי לה גלי וה"ת והא למר לקמן (דף לח:) האוכל תרומת ממן בפסח בשוגג משלם קרן וחומס ומוקמי' לה כר' נחוניא ופ"ה מיחייב בתשלומין משום דכי היכי דלה מיפטר מתשלומין משום חיוב מיתה דתרומה הכי נמי לה מיפטר משום כרת של ממן[ד] ואור"י דתשלומי תרומה בפסח כפרה הס דתנן במסכת תרומות (פ"ו מ"ה) תתן הס לכה כהן למחול אינו יכול למחול[ה] וכיון דכפרה הוא אין כרת פוטרו משום קס ליה בדרבה מיניה ותדע דהא מתן לה יליף חסן חסן ולה פטר מיתה בידי שמים מתשלומין הס כן חוכל תרומת ממן למאי משלם לה שייך למימר כיון שמיתה אינה פוטרת ס"ה כרת דהא מיתה לה פטרה בשום מקום אלא ע"כ מטעם כפרה הוא[ו] ועוד אור"י דהכא למאי היליא דרבנן למאר משלם בתורה[ז]: **רבי נחוניא היא.** תע"ג להכא בשוגג מייתי מדקתני מעל ולה מעל ש"מ קיימא לן כחזקיה למאר[ח] חייבי מיתות שוגגין פטורין מן התשלומין וה"ה כרת לר' נחוניא הקשה ריב"ל למאי פטורין הכא מקרבן מעילה משום דקס ליה בדרבה מיניה הא למאר בהמלניא (שבת לד:) המוליא חוכלים בבלי שגג בחוכלים והזיד בבלי חייב על החוכלים חטאת ועל הבלי קרבן אלמא קס ליה בדרבה מיניה לה פטר מקרבן[ט] ותירץ ביון דפטר מקרבן ותומס פטר נמי מקרבן אפילו בא לשם מעילות בא לשם כשאר קרבן ותומס: **אין פודין את הקדשים וכו'.** הקשה הר"ש דלפ"ג דבכורות (דף יד:) משמע דלא פליגי דלא היכא דקדם הקדיון לממון[ח] לבל קדם מומן להקדיון הואיל ומעולה לה קדמו קדושת הגוף כ"ע מודים דפודים והכא משמע דפליגי לפי' בקדושת דמים[ט] ות"י כ"ש דה"ק אין פודין מדרבנן ואין לתמוה אלו משום משמח דרבנן נפקיע מעילה דתוריית דכיון דתמרו רבנן אין פודין לה שויא מידי[י] והא למאר בהמעבודות (זבחים עח:)[כ] נתערבו בשור שנעבדה וכו' בבלאים וטריפה ירעו עד שיסתאבו וימכרו והשתא ע"כ יאכיל לבלבים דישראל טריפה אסורה לגמרי אלא מיפיל לפיהו למאן דלמאר אין פודין להא לאין פודין היינו היכא דלא מזו לאכילה[יא] לבל הכא מזו נלמדם אם היו ניכרים להא רבי עקיבא שרי בבכורות (דף נב.) לומן נכרי על הבכור וזבחים בפ' בבול יום (דף קד.)[כא] מוכח שר' עקיבא אוסר בכור טריפה בעל מום להאכיל לבלבים שאפילו העור אסור בשמשא טריפה קודם הפשט והיכא דשרי לישראל מיתסר לגבי ולאיל"ב: **אין פודין.** תימה לר"י תע"ג לאין פודין נמעול להא לאחר שנשרף ונעשה אפר יכול לפדותו

ממון הוא והנהנה מממון של הקדש מעל. ת"ק סבר פודין אותו ולפיכך מעל, ויש אומרים סבר אין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים.

---

**ט)** [לעיל ה: כג.], **י)** [לקמן ל.], **יא)** [ע"פ מ"ש תוס' ב"ב נג: ד"ה מלן וכו' יתבאר נמי בכאן], **יב)** כתובות ל. שבועות יג. ב"ק לג. לקמן לב. [מגילה ז: מוספתא ב"ק פ"ו ה"ס], **יג)** [בכורות טו: תמורה י. לא, לג:], **יד)** [בכורות טו. שבועות יג:] תמורה י. ל: לא., **טו)** [כתובות ל.], **טז)** [בכורות יב], **יז)** [ועי"ע תוס' כתובות ל: ד"ה זכ], **יח)** [כתובות לה.], **יט)** [ועי"ש תוס' ד"ה ובטריפה], **כ)** [וע"ש תוס' ד"ה ומאן דלמר ר' עקיבא].

## הגהות הב"ח

**(ה)** תוס' ד"ה ומלן וכו' בריס אלו נעבוס. ג"כ וע"ש בלף ל תוס' בד"ה זב שאכל:

## מוסף רש"י

**אבל אתה רואה של אחרים.** בגבולין של לחמרים, בגון נכרי, ושל גבוה. אס הקריבס לבדף הבית (לעיל ה:). **היה עושה את יום הכפורים כשבת לתשלומין.** לפטור המלילן לת הגדש ביום הכפורים כאילו הלילוהו בשבת (כתובות ל.) לאאר שבת המלילן כרת פטור מן התשלומין (לקמן לב. שבועות לג.). **אין פודין.** להאכילן לכלבים אלא למיתה ושעון קבוה לאאר מיתה (תמורה יז.).

## רבינו חננאל

הא אמר לאחר זמנו דישראל נמי שרי בהנאה, אי ר' יוסי הגלילי כר'. ואוקמה רב אחא בר יעקב כר' יהודה, ואמר דר' יהודה יליף שאור דאכילה, שנאמר שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם כי כל אוכל מחמצת, וכתיב תשביתו שאור מבתיכם כי כל אוכל חמץ וגו'. ויליף האי שאור דאכילה משאור דראיה שנאמר ולא יראה לך שאור, ומפרש בשאור דראיה לך, ודרשינן ביה שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה. ובדין הוא דליתני במתני' הכי, חמץ של נכרי שעבר עליו הפסח מותר באכילה, ובתוך זמנו נמי מותר בהנאה. ואיידי דבעי מיתני סיפא ושל ישראל אסור, דאפילו בהנאה נמי חמץ ישראל שעבר עליו הפסח אסור, תנא רישא נמי של נכרי שעבר עליו הפסח מותר בהנאה. רבא אמר מתני' ר' שמעון היא דסבירא ליה דלפני זמנו ולאחר זמנו אינו עובר עליו בלא כלום, ומתני' דקתני ושל ישראל אסור לאחר זמנו, קנסא הוא דקניס ליה, משום דשהייה גביה ועבר עליה על לא יראה ועל לא ימצא. **בשלמא** לרבא דאוקמה למתני' כר' שמעון ומשום דעבר על לא יראה קנסוהו, היינו דקתני במתני' ושל ישראל אסור משום שנאמר לא יראה לך, אלא לרב אחא דאוקים כר' יהודה, משום לא תאכל מבעי ליה למיתנא. ומשני רב אחא בר יעקב מי סברת אסיפא דקתני ושל ישראל אסור קאי, והכי קתני חמץ של נכרי מותר, שנאמר לא יראה לך שאור, ויליף שאור דאכילה משאור דראיה כדאמרן. ואזדו

---

**סו א** מיי' פ"ג מהלכות ממן הלי ד סמג לתין עו:

**ב** [מיי' פ"ב מהל' מיסודי מזבח הלכה י"]: